

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu konanom 20. decembra 1995 predbežne prerokoval podnet [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jindřichom Stoszekom, Bratislava, Seberíniho 21, vo veci porušenia základného práva na súdnu ochranu v spojitosti s personálnym rozkazom ministra obrany Slovenskej republiky č. 49 z 28. februára 1995 a takto

r o z h o d o l :

1. Podnet [REDAKOVANÉ] v časti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 49 a 50 Ústavy Slovenskej republiky v spojitosti s personálnym rozkazom ministra obrany Slovenskej republiky č. 49 z 28. februára 1995 o odňatí vojenskej hodnosti majora o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

2. Podnet [REDAKOVANÉ] v časti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 49 a 50 Ústavy Slovenskej republiky v spojitosti s personálnym rozkazom ministra obrany Slovenskej republiky č. 49 z 28. februára 1995 o zániku služobného pomeru o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") dostal 24. októbra 1995 podanie [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jindřichom Stoszekom, označené ako "podnet". Z jeho obsahu vyplýva, že pisateľovi podnetu bola personálnym rozkazom ministra obrany Slovenskej republiky č. 49 z 28. februára 1995 odňatá hodnosť majora Armády Slovenskej republiky, ukončený jeho služobný pomer vojaka z povolania a 1. marca 1995 bol preložený do zálohy v hodnosti vojaka. Dôvodom vydania personálneho rozkazu ministra obrany bolo

"závažné konanie, ktoré je v rozpore s ustanoveniami vojenskej prísahy, morálnymi a odbornými požiadavkami kladenými na príslušníka ozbrojených síl". Pisateľ podnetu uviedol, že vydaním tohoto personálneho rozkazu došlo k porušeniu jeho základných práv upravených v čl. 49 a 50 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len "ústava"). Vo svojom podaní uviedol osobitne dôvody, pre ktoré došlo k porušeniu uvedených článkov ústavy pri odňatí vojenskej hodnosti majora a osobitne pri zániku služobného pomeru vojaka z povolania.

Ústavný súd podľa čl. 130 ods. 3 ústavy môže začať konanie aj na podnet fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich práv. Konanie o podnete pred ústavným súdom začína jeho prijatím na ďalšie konanie, pokiaľ spĺňa zákonom predpísané náležitosti uvedené v 20 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov. Pri predbežnom prerokovaní podnetu ústavný súd skúmal, či označené konanie, opomenutie alebo rozhodnutie štátneho orgánu je v priamej príčinnej súvislosti s tými článkami ústavy, porušenie ktorých pisateľ podnetu namieta. V prípade, že tomu tak je a podnet spĺňa aj ďalšie zákonom predpísané náležitosti, je prijatý na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci samej. Ak pri predbežnom prerokovaní podnetu ústavný súd dôjde k záveru, že namietané konanie, opomenutie alebo rozhodnutie štátneho alebo iného orgánu nie je v príčinnej súvislosti so základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namieta, podnet odmietne pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

1. Pisateľovi podnetu [REDAKOVANÉ] bola vojenská hodnosť majora Armády Slovenskej republiky odňatá na základe 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov (úplné znenie č. 361/1992 Zb.), podľa ktorého "Vyššia hodnosť môže byť odňatá vojakovi, ktorý sa dopustil závažného konania, ktoré je v rozpore s ustanovením vojenskej prísahy, morálnymi a odbornými požiadavkami kladenými na príslušníka ozbrojených síl".

Pisateľ podnetu je toho názoru, že podaním návrhu na odňatie vyššej vojenskej hodnosti bol prejedikovaný záver, že sa dopustil závažného konania, ktoré je v rozpore s ustanovením vojenskej prísahy a morálnymi požiadavkami kladenými na príslušníka ozbrojených síl. Rovnako je tej mienky, že hoci "zatiaľ žiadny orgán súdnej moci nerozhodol o tom, že by bol konal v rozpore s platnou právnou úpravou SR", rozhodnutie o odňatí vojenskej hodnosti majora v podstate

supluje uloženie trestu straty vojenskej hodnosti podľa 47 Trestného zákona a "pokiaľ by sa akceptovalo napadnuté rozhodnutie, vytváral by sa priestor pre to, aby pri prelomení zásady prezumpcie neviny nadriadený orgán rozhodoval o tom, aké konanie príslušníka ozbrojených síl má charakter závažného konania, ktoré je v rozpore s ustanovením vojenskej prísahy, morálnymi a odbornými požiadavkami kladenými na príslušníka ozbrojených síl s cieľom neobjektívne presadzovať záujmy personálnej politiky ovplyvnené nátlakom verejnej mienky".

Zákon č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch (ďalej len "zákon č. 76/1959 Zb.") v znení neskorších predpisov v 6 upravuje dva spôsoby odňatia vyššej vojenskej hodnosti, pričom pri splnení podmienok písmena a) sa vyššia vojenská hodnosť vojakovi odníme a pri splnení podmienok písmena b) sa vyššia vojenská hodnosť vojakovi môže odňať; ustanovenia Trestného zákona o strate vojenskej hodnosti zostávajú nedotknuté (6 ods. 5 citovaného zákona). Trestný zákon v 47 upravuje právo súdu rozhodnúť o strate vojenskej hodnosti toho, kto je odsúdený za úmyselný trestný čin. Z uvedeného vyplýva, že vojenskú hodnosť možno vojakovi odňať spôsobmi a z dôvodov upravených v 6 zákona č. 76/1959 Zb. (o odňatí vojenskej hodnosti rozhoduje prezident republiky, resp. minister obrany). Stratíť vojenskú hodnosť môže len vojak, ktorý bol odsúdený za úmyselný trestný čin, a to rozhodnutím súdu. Odňatie vojenskej hodnosti podľa 6 zákona č. 76/1959 Zb. nie je podmienené právoplatným rozhodnutím súdu o tom, či existujú alebo nie dôvody pre jej odňatie. Prezumpcia neviny sa v zmysle Trestného zákona vzťahuje len na osobu obvinenú zo spáchania trestného činu. Z uvedeného dôvodu preto ani zákon č. 76/1959 Zb. pri uplatňovaní 6 neodkazuje na Trestný zákon, prípadne Trestný poriadok.

Personálny rozkaz ministra obrany Slovenskej republiky č. 49 z 28. februára 1995, ktorým bola odňatá vojenská hodnosť majora [REDAKOVANÉ], nie je v priamej príčinnej súvislosti so základným právom pisateľa podnetu upraveného čl. 49 a 50 ústavy, pretože odňatiu vojenskej hodnosti nemusí predchádzať súdne rozhodnutie. Odsúdenie za úmyselný trestný čin a následná strata vojenskej hodnosti rozsudkom súdu je len jedným zo zákonom upravených spôsobov zániku vyššej vojenskej hodnosti.

Z uvedených dôvodov bol podnet [REDAKOVANÉ] v časti namietajúcej porušenie svojho práva podľa čl. 49 a 50 ústavy v spojitosti s personálnym

rozkazom ministra obrany Slovenskej republiky č. 49 z 28. februára 1995, ktorým sa mu odníma hodnosť majora Armády Slovenskej republiky odmietnutý pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, pretože pisateľ označil také rozhodnutie štátneho orgánu, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu čl.49 a 50 ústavy, čím nesplnil zákonom predpísanú náležitosť konania o podnete.

2. Pokiaľ ide o právne dôvody zániku služobného pomeru, pisateľ podnetu uvádza, že závažné konanie odôvodňujúce jeho prepustenie do zálohy musí byť takého alebo obdobného charakteru, ako vyplýva z dikcie 26 ods. 2 písm. f) zákona č. 122/1978 Zb. - kvalifikované s dôsledkom odsúdenia súdom na nepodmienečný trest odňatia slobody. Pretože, ako ďalej píše, rozhodovanie o vine a treste za spáchanie trestného činu spadá do právomoci orgánov súdnej moci a prejedukovať takéto rozhodnutie iným orgánom je neprípustné a v rozpore so zákonom. V podnete ďalej uviedol, že "zatiaľ žiadny orgán súdnej moci nerozhodol o tom, že by som konal v rozpore s platnou právnou úpravou SR". Aj v tejto časti podnetu jeho pisateľ namietal porušenie čl. 49 a 50 ústavy. Spôsoby zániku služobného pomeru vojaka z povolania upravuje 25 ods. 1 zákona č. 76/1959 Zb., podľa ktorého služobný pomer vojaka z povolania zaniká prepustením z tohto služobného pomeru, odňatím alebo stratou vojenskej hodnosti, prepustením z vojska alebo úmrtím. Z citovaného ustanovenia teda vyplýva, že služobný pomer vojaka z povolania zaniká aj odňatím vojenskej hodnosti alebo stratou vojenskej hodnosti. Odňatie vojenskej hodnosti je podľa 25 ods. 1 zákona č. 76/1959 Zb. zákonným dôvodom zániku služobného pomeru vojaka z povolania. Takýmto spôsobom zanikol aj služobný pomer vojaka z povolania pisateľa, podnetu [REDAKOVANÉ], ako to vyplýva z obsahu personálneho rozkazu ministra obrany Slovenskej republiky č. 49 z 28. februára 1995.

Zákon č. 76/1959 Zb. neupravuje ako podmienku pre zánik služobného pomeru vojaka z povolania z dôvodu odňatia vojenskej hodnosti súdne konanie, prípadne právoplatné rozhodnutie, kedy by mohlo prípadne dôjsť k porušeniu čl. 49 a 50 ústavy. Keďže personálnym rozkazom ministra obrany Slovenskej republiky č. 49 z 28. februára 1995 došlo k zániku služobného pomeru pisateľa podnetu [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zo zákonného dôvodu a keďže pre tento zánik služobného pomeru nie je potrebné, aby predchádzalo súdne konanie, v ktorom by mohlo dôjsť k porušeniu základného práva jeho pisateľa, bol podnet v tejto časti odmietnutý pre

nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Personálny rozkaz ministra obrany Slovenskej republiky č. 49 z 28. februára 1995 v časti konštatujúcej zánik služobného pomeru [REDAKOVANÉ] nie je v priamej príčinnej súvislosti so základnými právami, porušenie ktorých pisateľ podnetu namietal. V danom prípade nejde o rozhodnutie takého štátneho orgánu, ktorý ním môže porušiť namietané základné právo upravené čl. 49 a 50 ústavy. Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať
opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 1995

Za správnosť vyhotovenia: JUDr. Viera M r á z o v á
[REDAKOVANÉ] predsedníčka senátu